

[Time:3.00 Hrs]		[Marks:100]
Please check whether you have got the right question paper.		
N.B:	1. All questions are compulsory. 2. Figures to the right indicate full marks. 3. Students answering in the regional language should refer in case of doubt to the main text of the paper in English.	

Q.1	Answer Any Two Questions		(20)
	A.	Explain the difference between Union and Federal governments?	
	B.	Describe the key features of the Indian federal system?	
	C.	How do the Centre and States in India work together and disagree sometimes?	
Q.2	Answer Any Two Questions		(20)
	A.	What is a budget, and Write a detailed note on preparation of the budget.	
	B.	Describe the caste politics in India.	
	C.	Describe the concepts of communalism and secularism?	
Q.3	Answer Any Two Questions		(20)
	A.	Explain the role of political parties play in Indian democracy?	
	B.	Explain the eligibility criteria for a National Political Party.	
	C.	What are the reasons for low participation of women in politics in India?	
Q.4	Answer Any Two Questions		(20)
	A.	What laws help prevent crime in politics?	
	B.	Explain the causes of the rise of Naxalism.	
	C.	How does global terrorism affect India?	
Q.5	Answer Any Two Questions		(20)
	A.	Centre-State legislative Relations.	
	B.	Regional Parties in India.	
	C.	Finance Commission	
	D.	India's role against international terrorism.	

[वेळ: ३ तास]		[गुण: १००]
कृपया तुम्हाला योग्य प्रश्नपत्रिका मिळाली आहे का ते तपासा.		
सूचना:	<p>१ सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.</p> <p>२ उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात.</p> <p>३. प्रादेशिक भाषेत उत्तर देणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी शंका असल्यास पेपरच्या मुख्य मजकुराचा इंग्रजीमध्ये संदर्भ द्यावा.</p>	

प्र.१	कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा	(२०)
	अ) केंद्र आणि संघराज्य सरकारांमधील फरक स्पष्ट करा?	
	ब) भारतीय संघराज्य प्रणालीची प्रमुख वैशिष्ट्ये सांगा?	
	क) भारतातील केंद्र आणि राज्ये एकत्र कसे काम करतात आणि कधीकधी त्यांच्यात मतभेद कसे होतात?	
प्र.२	कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा	(२०)
	अ) अर्थसंकल्प म्हणजे काय आणि अर्थसंकल्पनिर्मितीवर सविस्तर नोंद लिहा	
	ब) भारतातील जातीय राजकारणाचे वर्णन करा.	
	क) सांप्रदायिकता आणि धर्मनिरपेक्षता या संकल्पनांचे वर्णन करा?	
प्र.३	कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा	(२०)
	अ) भारतीय लोकशाहीमध्ये राजकीय पक्षांची भूमिका स्पष्ट करा?	
	ब) राष्ट्रीय राजकीय पक्षासाठी आवश्यक पात्रता निकष स्पष्ट करा.	
	क) भारतातील राजकारणात महिलांचा सहभाग कमी असण्याची कारणे कोणती आहेत?	
प्र.४	कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा	(२०)
	अ) राजकारणातील गुन्हेगारी रोखण्यासाठी कोणते कायदे मदत करतात?	
	ब) नक्षलवादाच्या वाढीची कारणे स्पष्ट करा.	
	क) जागतिक दहशतवादाचा भारतावर कसा परिणाम होतो?	
प्र.५	कोणत्याही दोन टिपा लिहा	(२०)
	अ) केंद्र-राज्य वैधानिक संबंध.	
	ब) भारतातील प्रादेशिक पक्ष.	
	क) वित्त आयोग	
	ड) आंतरराष्ट्रीय दहशतवादाविरुद्ध भारताची भूमिका	

